

СТАНОВИЩЕ

относно присъждането на образователна и научна степен “доктор” на
Валентина Николаева Протопопова от департамент Сеизмология на НИГГГ-БАН за
представения дисертационния труд “Геодинамика на територията на България и
прилежащите земи по сеизмологични данни” по научната специалност 01.04.06

“Сеизмология и вътрешен строеж на Земята”

от акад. Людмил Христосков – сеизмолог, НИГГГ

Познавам Валентина Протопопова след постъпването ѝ на работа в департамент Сеизмология на НИГГГ. С добри впечатления съм от успешното ѝ развитие като специалист и сеизмолог в дейността на Националната оперативна телеметрична система за сеизмологична информация (НОТССИ). Позволявам си да отбележа, че Валентина Протопопова се явява наследствен специалист и сеизмолог в института, като отчитам продължителната работа на родителите ѝ в сеизмологичните наблюдения на нашата базова сеизмологична обсерватория Витоша. Представеният дисертационен труд е едно доказателство за успешното развитие на Валентина Протопопова като млад специалист и изследовател.

Дисертацията озаглавена “Геодинамика на територията на България и прилежащите земи по сеизмологични данни” разглеждам като “Сеизмологични приноси в изучаване на геодинамика на територията на България и околните земетръсоактивни земи”. Тя е логично структурирана и включва въведение, четири базови тематични глави и заключение и обхваща изцяло избраната тематика за постигане на решения за поставените цели и задачи. Първата глава би могла в резюмиран вид да намери място в глава 3, като допълни геолого-геофизичните сведения за Балканския полуостров и със сеизмологичните данни, включително и за подчертаване на съвременните възможности на сеизмологичните наблюдения от НОТССИ и асоциираните станции за обезпечаване на качествени данни за проведените изследвания.

Глава 2 аргументира доброто познание на докторантката за сеизмичните източници и механизма на земетресенията. Трета глава демонстрира един съвременен подход за оценяване на фокалните характеристики и механизма на земетресенията. Създадена е пълноценна база данни за механизма на 338 земетресения, 128 от които са оригинални авторски решения, а част наличните са преопределени или коригирани. Приведени са конкретни данни за осемте сеизмични зони в България, като логично са систематизирани материалите за зона Вранча, от която има и ще има силни сеизмични въздействия в страната.

Глави 4 и 5 са принос в сеизмологичните изследвания у нас и са много съществени за регионалната геодинамика. За първи път е определено разпределението на напреженията за територията на страната и е установена доминираща квазихоризонтална екстензия, растяща от север към юг. За първи път е приложен методът за оценка на регионалните тензори на геодинамичното напрежение въз основа на създадената база данни за всичките земетръсни зони в страната. На тази основа е осъществена корелация между посоките на получените регионални напрежения по сеизмологични данни и напреженията и ъгловите деформации по хоризонталните скорости от GPS данните.

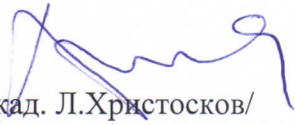
Заключението и отбелязаните приноси правдиво отразяват получените от докторантката резултати.

Като отчитам всичко казано по-горе, намирам, че представената дисертация поставя на модерни основи създаването, използването и оценката на сеизмологичната

информация в изучаване на геодинамиката на Централните Балкани, а авторката Валентина Николаева Протопопова напълно заслужава да ѝ се присъди образователната и научна степен “доктор”.

24 септември 2015 г.
София

Написал становището:

/акад. Л.Христосков/